

Środa, 13 marca 2019 r.

P8_TA(2019)0199

Sprzeciw na podstawie art. 106 Regulaminu: substancje czynne, w tym tiaklopryd

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2019 r. w sprawie projektu rozporządzenia wykonawczego Komisji zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2011 w odniesieniu do przedłużenia okresów zatwierdzenia substancji czynnych: abamektyna, *Bacillus subtilis* (Cohn 1872) szczep QST 713, *Bacillusthuringiensis* subsp. *aizawai*, *Bacillus thuringiensis* subsp. *israeliensis*, *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki*, *Beauveria bassiana*, benfluralin, klodinafop, klopyralid, *Cydia pomonella* Granulovirus (CpGV), cyprodynil, dichlorprop-P, epoksykonazol, fenpiroksymat, fluazynam, flutolanil, fosetyl, *Lecanicillium muscarium*, mepanipiryum, mepikwat, *Metarhizium anisopliae* var. *anisopliae*, metkonazol, metrafenon, *Phlebiopsis gigantea*, pirymikarb, *Pseudomonas chlororaphis* szczep: MA 342, pirymetanił, *Pythium oligandrum*, rimsulfuron, spinosad, *Streptomyces* K61, tiaklopryd, tolchlofos metylu, *Trichoderma asperellum*, *Trichoderma atroviride*, *Trichoderma gamsii*, *Trichoderma harzianum*, trichlopyr, trineksapak, tritikonazol, *Verticillium albo-atrum* oraz ziram (D060042/02 – 2019/2541(RSP))

(2021/C 23/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów ⁽¹⁾,
- uwzględniając projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2011 w odniesieniu do przedłużenia okresów zatwierdzenia substancji czynnych: abamektyna, *Bacillus subtilis* (Cohn 1872) szczep QST 713, *Bacillusthuringiensis* subsp. *aizawai*, *Bacillus thuringiensis* subsp. *israeliensis*, *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki*, *Beauveria bassiana*, benfluralin, klodinafop, klopyralid, *Cydia pomonella* Granulovirus (CpGV), cyprodynil, dichlorprop-P, epoksykonazol, fenpiroksymat, fluazynam, flutolanil, fosetyl, *Lecanicillium muscarium*, mepanipiryum, mepikwat, *Metarhizium anisopliae* var. *anisopliae*, metkonazol, metrafenon, *Phlebiopsis gigantea*, pirymikarb, *Pseudomonas chlororaphis* szczep: MA 342, pirymetanił, *Pythium oligandrum*, rimsulfuron, spinosad, *Streptomyces* K61, tiaklopryd, tolchlofos metylu, *Trichoderma asperellum*, *Trichoderma atroviride*, *Trichoderma gamsii*, *Trichoderma harzianum*, trichlopyr, trineksapak, tritikonazol, *Verticillium albo-atrum* oraz ziram (D060042/02,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG ⁽²⁾, w szczególności jego art. 17 akapit pierwszy,
- uwzględniając sprawozdanie z oceny dotyczącej odnowienia zatwierdzenia tiakloprydu opublikowane w październiku 2017 r. i sporządzone zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1107/2009 ⁽³⁾,
- uwzględniając art. 11 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję ⁽⁴⁾,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- uwzględniając art. 106 ust. 2 i 3 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71.

⁽²⁾ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.

⁽³⁾ Sprawozdanie z oceny dotyczącej odnowienia sporządzone zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1107/2009, „Tiaklopryd”, tom 1, październik 2017 r., <https://www.efsa.europa.eu/en/consultations/call/180123>

⁽⁴⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

Środa, 13 marca 2019 r.

Kontekst

- A. mając na uwadze, że tiaklopyrd został zatwierdzony do użytku jako środek owadobójczy dnia 1 stycznia 2005 r.;
- B. mając na uwadze, że od 2015 r. trwa procedura odnowienia zatwierdzenia tiaklopyrdy na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 844/2012 ⁽¹⁾, obejmująca wymagane powiadomienie z trzyletnim wyprzedzeniem; mając na uwadze, że obecny okres zatwierdzenia upłyne w dniu 30 kwietnia 2019 r.;
- C. mając na uwadze, że okres zatwierdzenia substancji czynnej tiaklopyrd został już przedłużony rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2018/524 ⁽²⁾;
- D. mając na uwadze, że Komisja nie wyjaśniła powodów drugiego przedłużenia, lecz wskazała jedynie: „Ze względu na fakt, że ocena tych substancji [w tym tiaklopyrdy] opóźniła się z przyczyn niezależnych od wnioskodawców, prawdopodobnie zatwierdzenia tych substancji czynnych wygasną, zanim zostanie podjęta decyzja w sprawie ich odnowienia”;
- E. mając na uwadze, że celem rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska przy jednoczesnym zachowaniu konkurencyjności unijnego rolnictwa; mając na uwadze, że należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę szczególnie wrażliwych grup ludności, w tym kobiet ciężarnych, niemowląt i dzieci;
- F. mając na uwadze, że należy zastosować zasadę ostrożności, a także mając na uwadze, że w treści rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 wskazano, że substancje powinny być włączane w skład środków ochrony roślin tylko wtedy, gdy zostanie wykazane, że zapewniają one jednoznaczne korzyści dla produkcji roślinnej, i oczekuje się, że nie będą miały żadnego szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi lub zwierząt ani żadnego niedopuszczalnego wpływu na środowisko;
- G. mając na uwadze, że rozporządzenie (WE) nr 1107/2009 przewiduje, że aby przyspieszyć zatwierdzanie substancji czynnych, należy wyznaczyć ściśle określone terminy dla poszczególnych etapów procedury, co ewidentnie nie miało miejsca;
- H. mając na uwadze, że w rozporządzeniu (WE) nr 1107/2009 określono, że ze względów bezpieczeństwa okres zatwierdzania substancji czynnych powinien być ograniczony w czasie; mając na uwadze, że okres zatwierdzania powinien być proporcjonalny do ewentualnego ryzyka związanego ze stosowaniem takich substancji, lecz wyraźnie widać, że proporcjonalności tej nie wprowadzono;
- I. mając na uwadze, że substancja czynna tiaklopyrd jest cyjano-podstawionym neonicotynoidem powszechnie stosowanym jako zastępnik chlotianidyny, imidachlopyrdy i tiametoksamu, których stosowanie jest w Unii zakazane do celów innych niż uprawy szklarniowe;
- J. mając na uwadze, że środki na bazie tiaklopyrdy są rozpylane na polach w znacznie większym stopniu niż poprzednio stosowane substancje: chlotianidyna, imidachlopyrd i tiametoksam;
- K. mając na uwadze, że formy użytkowe tiaklopyrdy są dopuszczone do stosowania w okresie kwitnienia ze względu na spodziewaną mniejszą szkodliwość dla owadów zapylających;

⁽¹⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 844/2012 z dnia 18 września 2012 r. ustanawiające przepisy niezbędne do wprowadzenia w życie procedury odnowienia dotyczącej substancji czynnych, jak przewidziano w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin (Dz.U. L 252 z 19.9.2012, s. 26).

⁽²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/524 z dnia 28 marca 2018 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2011 w odniesieniu do przedłużenia okresów zatwierdzenia substancji czynnych: *Bacillus subtilis* (Cohn 1872) szczep QST 713, identyczny ze szczepem AQ 713, kłodinafop, kloporylid, cyprodynil, dichlorprop-P, fosetyl, mepanipiryum, metkonazol, metrafenon, pirymikarb, *Pseudomonas chlororaphis* szczep: MA 342, pirymetamil, chinoksyfen, rimsulfuron, spinosad, tiaklopyrd, tiametoksam, tiuram, tolchlofos metylu, trichlopyr, trineksapak, tritikonazol oraz ziram (Dz.U. L 88 z 4.4.2018, s. 4).

Środa, 13 marca 2019 r.

Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

- L. mając na uwadze, że w wielu niedawnych badaniach zasugerowano, iż tiaklopyrd powoduje zaburzenia endokrynologiczne ⁽¹⁾, wykazuje działanie genotoksyczne i cytotoksyczne ⁽²⁾, ⁽³⁾ oraz prowadzi do zaburzeń neurorozwojowych, jak również ma właściwości neurotoksyczne ⁽⁴⁾ i immunotoksyczne ⁽⁵⁾;
- M. mając na uwadze, że w unijnej bazie danych pestycydów ⁽⁶⁾ substancję czynną tiaklopyrd uznano za wykazującą właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego i kwalifikującą się do zastąpienia;
- N. mając na uwadze, że Europejska Agencja Chemikaliów następująco zaklasyfikowała i oznaczyła substancję czynną tiaklopyrd: „podejrzewa się, że jest rakotwórcza dla człowieka, i domniema się, że działa szkodliwie na rozrodczość u ludzi”;
- O. mając na uwadze, że Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności w sprawozdaniu z oceny dotyczącej odnowienia zatwierdzenia tiaklopyrdy, opracowanym w październiku 2017 r. i wydanym na potrzeby konsultacji społecznych ⁽⁷⁾, podał alarmujące i nieodwołalne wnioski dotyczące niebezpiecznego wpływu tiaklopyrdy na zdrowie ludzkie;
- P. mając na uwadze, że na posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, które odbyło się w dniu 16 czerwca 2016 r., komisarz Vytenis Andriukaitis wyjaśnił, że w przypadku wątpliwości w odniesieniu do kryteriów dotyczących substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego pierwszeństwo ma zasada ostrożności;
- Q. mając na uwadze, że francuska agencja ds. ochrony środowiska ANSES w sprawozdaniu dotyczącym neonikotynoidów opublikowanym w maju 2018 r. ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾, ⁽¹⁰⁾ negatywnie zaopiniowała substancję czynną tiaklopyrd;
- R. mając na uwadze, że od września 2018 r. stosowanie tiaklopyrdy we Francji jest zakazane ze względu na podejrzewane działanie rakotwórcze;

Zagrożenie dla różnorodności biologicznej

- S. mając na uwadze, że tiaklopyrd może być równie toksyczny dla pszczoł miodnych jak imidachlopyrd i tiametoksam ⁽¹¹⁾;

⁽¹⁾ Effects of commercial formulations of deltamethrin and/or thiacloprid on thyroid hormone levels in rat serum [Wpływ komercyjnych form użytkowych deltametryny lub tiaklopyrdy na poziom hormonów tarczycy w surowicy krwi szczurów], Sekeroglu, V., 2014, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22677783>

⁽²⁾ In vitro investigation of the genotoxic and cytotoxic effects of thiacloprid in cultured human peripheral blood lymphocytes [Badanie in vitro działania genotoksycznego i cytotoksycznego tiaklopyrdy w wyhodowanych ludzkich limfocytach krwi obwodowej], Kocaman, A.Y., 2014, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22730181>

⁽³⁾ Investigation of the genotoxic and cytotoxic effects of widely used neonicotinoid insecticides in HepG2 and SH-SY5Y cells [Badanie działania genotoksycznego i cytotoksycznego powszechnie stosowanych środków owadobójczych z grupy neonikotynoidów w komórkach HepG2 i SH-SY5Y], Şenyildiz, M., 2018, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29591886>

⁽⁴⁾ A critical review of neonicotinoid insecticides for developmental neurotoxicity [Krytyczny przegląd środków owadobójczych z grupy neonikotynoidów pod kątem neurotoksyczności rozwojowej], Sheets, L.P., 2015, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4732412/>

⁽⁵⁾ Effects of thiacloprid, deltamethrin and their combination on oxidative stress in lymphoid organs, polymorphonuclear leukocytes and plasma of rats [Wpływ tiaklopyrdy, deltametryny i ich kombinacji na stres oksydacyjny w narządach limfatycznych, leukocytach polimorfojądrowych i osoczu krwi szczurów], Birsen Aydin, 2011, <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0048357511000617>

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=841

⁽⁷⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/consultations/call/180123>

⁽⁸⁾ Risques et bénéfices relatifs des alternatives aux produits phytopharmaceutiques comportant des néonicotinoïdes, Tome 1 – Rapport du groupe de travail Identification des alternatives aux usages autorisés des néonicotinoïdes. Rapport d'expertise collective [Zagrożenia i korzyści zastępników wyrobów fitofarmaceutycznych zawierających neonikotynoidy, tom 1 – Sprawozdanie grupy roboczej. Wskazanie alternatyw dla dozwolonych zastosowań neonikotynoidów. Zbiorowe sprawozdanie specjalistyczne], maj 2018, <https://www.anses.fr/fr/system/files/PHYTO2016SA0057Ra-Tome1.pdf>

⁽⁹⁾ Risques et bénéfices relatifs des alternatives aux produits phytopharmaceutiques comportant des néonicotinoïdes, Tome 2 – Rapport sur les indicateurs de risque. Rapport d'expertise collective [Zagrożenia i korzyści zastępników wyrobów fitofarmaceutycznych zawierających neonikotynoidy, tom 2 – Sprawozdanie dotyczące wskaźników ryzyka. Zbiorowe sprawozdanie specjalistyczne], maj 2018, <https://www.anses.fr/fr/system/files/PHYTO2016SA0057Ra-Tome2.pdf>

⁽¹⁰⁾ Risques et bénéfices relatifs des alternatives aux produits phytopharmaceutiques comportant des néonicotinoïdes, Tome 3 – Rapport d'appui scientifique et technique sur l'impact agricole. Rapport d'expertise collective [Zagrożenia i korzyści zastępników wyrobów fitofarmaceutycznych zawierających neonikotynoidy, tom 3 – Sprawozdanie zawierające argumenty naukowe i techniczne dotyczące wpływu na rolnictwo. Zbiorowe sprawozdanie specjalistyczne], maj 2018, <https://www.anses.fr/fr/system/files/PHYTO2016SA0057Ra-Tome3.pdf>

⁽¹¹⁾ <https://www.farmlandbirds.net/en/content/acetamiprid-and-thiacloprid-can-be-toxic-honey-bees-imidacloprid-and-thiamethoxam?page=1>

Środa, 13 marca 2019 r.

- T. mając na uwadze, że tiaklopyrd może mieć wpływ na procesy uczenia się i zapamiętywania u pszczoł miodnych, a w związku z tym może zagrażać żywotności ich kolonii⁽¹⁾; mając na uwadze, że według ostatnich danych naukowych⁽²⁾ długotrwała ekspozycja pszczoł miodnych na polach na niskie stężenie substancji czynnej tiaklopyrd ma istotne efekty subletalne, takie jak zaburzenia zachowań związanych z poszukiwaniem pożywienia, a także komunikacji i nawigacji u tych zwierząt, co skłania do zakwestionowania faktycznej zgodności substancji czynnej tiaklopyrd z rozporządzeniem (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾;
- U. mając na uwadze, że oprócz znanego dotychczas działania niepożądanego neonikotynoidów u owadów zapylających w ostatnich publikacjach naukowych⁽⁴⁾ wykazano, że substancja czynna tiaklopyrd wpływa na prawidłowe funkcjonowanie – znacznie osłabionego już – układu odpornościowego pszczoł miodnych;
- V. mając na uwadze, że wzrost toksyczności dla owadów zapylających jest rezultatem oddziaływania różnych pestycydów i środków owadobójczych występujących w połączeniu⁽⁵⁾, w tym tiaklopyrdy;
1. uważa, że projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji przekracza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1107/2009;
 2. uważa, że decyzja o zarejestrowaniu tiaklopyrdy nie jest uzasadniona, ponieważ nie ma wystarczających dowodów na to, że uniknie się niedopuszczalnego ryzyka dla zwierząt, bezpieczeństwa żywności i owadów zapylających;
 3. uważa, że projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji nie wynika z pilnej potrzeby zapewnienia substancji czynnej tiaklopyrd do użytku w rolnictwie w Unii;
 4. uważa, że projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji jest niezgodny z zasadą ostrożności;
 5. uważa, że Komisja powinna zamiast tego przedstawić wniosek w sprawie specjalnego statusu pszczoł miodnych, uwzględniający fakt, że owady zapylające są niezbędne dla zrównoważonego rolnictwa, produkcji roślinnej oraz innych dzikich zwierząt oraz zwierząt wykorzystywanych do produkcji żywności, a w związku z tym powinna przedstawić również wniosek w sprawie modyfikacji, harmonizacji i zwiększenia spójności właściwych rozporządzeń, mający na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony pszczoł miodnych i innych owadów zapylających;
 6. wzywa Komisję do wycofania projektu rozporządzenia wykonawczego oraz do przedłożenia komisji nowego projektu, uwzględniającego przewlekły wpływ substancji czynnej tiaklopyrd na pszczoły miodne, zdrowie ludzi i zwierząt oraz na środowisko;
 7. wzywa Komisję do niezwłocznego zakazania stosowania substancji czynnych z grupy neonikotynoidów lub substancji mających analogiczne działanie, w tym tiaklopyrdy;
 8. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

⁽¹⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28819056>

⁽²⁾ <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/acs.est.6b02658?journalCode=esthag>

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniające dyrektywę Rady 91/414/EWG (Dz.U. L 70 z 16.3.2005, s. 1).

⁽⁴⁾ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022191016300014>

⁽⁵⁾ Traynor, K.S., Pettis, J.S., Tarpy, D.R., Mullin, C.A., Frazier, J.L., Frazier, M., van Engelsdorp, D., „In-hive Pesticide Exposome: Assessing risks to migratory honey bees from in-hive pesticide contamination in the Eastern United States” [Ekspozom pestycydów w ulach: ocena ryzyka dla migrujących pszczoł miodnych w wyniku zanieczyszczenia ulów pestycydami we wschodniej części Stanów Zjednoczonych], Scientific Reports 6, 15 września 2016 r., <http://www.nature.com/articles/srep33207>